

Til iðnaðarráðuneytis, bt. Guðrúnar Þorleifsdóttur
Frá Björgu Thorarensen prófessor

28. apríl 2010

Efni: Dómur Mannréttindadómstóls Evrópu í máli Varðar Ólafssonar gegn Íslandi.

Hér á eftir verður lýst helstu ályktunum sem dregnar verða af dómi Mannréttindadómstóls Evrópu í máli Varðar Ólafssonar gegn Íslandi frá 27. apríl 2010 og ráðstöfunum sem til að bregðast við dóminum.

Kæran laut í meginatriðum að því að álagning iðnaðarmálagjalds bryti gegn rétti kæranda til að standa utan félaga samkvæmt 11. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu og skoðanafrelsi samkvæmt 10. gr., hún fæli í sér ólögmeta skattlagningu sem bryti gegn 1. gr. 1. viðauka við sáttmálann og mismunun sem væri andstæð 14. gr. sáttmálans.

Rökstuðningur fyrir niðurstöðunni

Dómstóllinn leysti aðeins úr kærinni á grundvelli 11.gr. en taldi ekki þörf á því að meta hvort önnur ákvæði sáttmálans hefðu verið brotin. Dómstóllinn lagði fyrst mat á það hvort 11. gr. um félagafrelsið ætti við í málinu. Með vísan til þess að kærandi væri skyldaður til þess með lögum að greiða gjald til samtaka á vettvangi einkaréttarins, sem hann hefði ekki sjálfur valið að ganga í og hefði stefnumál sem hann væri ósammála, svo sem aðild að Evrópusambandinu, kæmi umkvörtun hans til skoðunar undir 11. gr. skoðaðri í ljósi 9. og 10. gr. um sannfæringar- og skoðanafrelsi. Þótt gjöldin væru lág væru þau innheimt af þúsundum einstaklinga og fyrirtækja í iðnaði en rynnu til Samtaka iðnaðarins þar sem 1100 félagar ættu aðild. Þó gjaldinu væri varið til hagsbóta fyrir allan iðnað í landinu, væri jafnframt sýnt að aðilar að Samtökum iðnaðarins nyttu meiri hagræðis af því en önnur samtök á vettvangi iðnaðarins. Af þessari ástæðu taldi dómstóllinn að gjaldtakan fæli í sér takmörkun á rétti kæranda samkvæmt 11. gr. (52.-54. mgr.)

Þessu næst kannaði dómstóllinn hvort takmörkunina mætti réttlæta með vísan til 2. mgr. 11. gr., þ.e. hvort hún hefði lagaheimild, stefndi að réttmætu markmiði og teldist nauðsynleg í lýðræðisþjóðfélagi. Óumdeilt var að gjaldtakan ætti stoð í lögum og var um það vísað til 1. - 3. gr. laganna um iðnaðarmálagjald. Þá féllst dómstóllinn á röksemdir ríkisstjórnarinnar um að takmörkunin stefndi að réttmætu markmiði, að vinna að eflingu iðnaðar og iðnþróunar í landinu. Með þessu væri stefnt að því að vernda réttindi og frelsi annarra samkvæmt 2. mgr. 11. gr. og féllst dómstóllinn því á að þetta skilyrði ákvæðisins væri uppfyllt. Hvað varðaði þriðja atriðið um nauðsyn takmörkunarinnar tók dómstóllinn undir að það væri yfirlýst markmið íslenska löggjafans að efla iðnað í landinu með þessu hætti, þ.e. að fela tilteknum samtökum heimild til þess að verja gjaldinu til sameiginlegra hagsmuna iðnaðarins í stað þess að úthluta því til margra smærri aðila. Samtök iðnaðarins væru breið samtök sem hefðu hagsmunum alls iðnaðarins í landinu að leiðarljósi og ynnu með ríkisstjórninni að því markmiði. Með þessu væri reynt að tryggja samkeppnishæfni íslensks iðnaðar á innlendum og erlendum mörkuðum. Dómstóllinn féllst á að þetta væru málefnalegar röksemdir sem fullnægðu skilyrðum mælikvarðans um „nauðsyn“ samkvæmt 2. mgr. 11.gr. (77. mgr.)

Á hinn bóginn átalda dómstóllinn tvennt varðandi útfærslu á nýtingu gjaldsins.

- Í fyrsta lagi, að skilgreining laganna á því hvernig iðnaðarmálagjaldinu skuli varið, þ.e. að „vinna að eflingu iðnaðar og iðnþróunar í landinu“ sé of opin og óljós og mæli ekki fyrir um neinar skyldur Samtaka iðnaðarins gagnvart þeim sem eru ekki aðilar að samtökunum.
- Í öðru lagi að gjaldið ekki sé nægjanlega skýrt aðgreint frá fjárreiðum samtakanna þannig að tryggt sé að það verði ekki nýtt í sérþágu samtakanna.
- Í þriðja lagi sé opinbert eftirlit hvernig gjaldinu er varið ekki nægilega skýrt eða skilvirkt og engar skorður séu settar við því hvernig samtökin nýta það.

Með vísan til þessara atriða talda dómstóllinn að skortur væri á gagnsæjum reglum um nýtingu gjaldsins gagnvart þeim sem ekki eru félagar í samtökunum. Með þessari skipan væri ekki væri nægilegt tryggt að Samtök iðnaðarins nyttu ekki betri stöðu en önnur félög sem ynnu að hagsmunum félagsmanna sinna. Við þessar aðstæður væri ekki sýnt fram á nauðsyn þeirra takmarkana á félagafrelsi kæranda að styrkja fjárhagslega félag sem stæði fyrir skoðunum sem hann væri ósammála. Því var talið brotið gegn 11. gr. Mannréttindasáttmálans (78. – 83. mgr.)

Ályktanir varðandi viðbrögð við dóminum:

Eins og sést af rökstuðningi dómsins er fallist á að álagning iðnaðarmálagjalds á iðnað í landinu byggist á málefnalegum sjónarmiðum og stefni að réttmætu markmiði. Ekki eru því gerðar neinar athugasemdir um að gjaldtakan feli í sér mismunun eða standist ekki sem slík ákvæði sáttmálans. Dómstóllinn talda auk þess ekki ástæðu til að skoða málið út frá þeim sjónarmiðum að um ólögsmæta skattlagningu væri að ræða. Þá er fallist á að ríkið geti falið einum aðila að verja gjaldinu til hagsbóta fyrir iðnaðinn í landinu.

Vandinn liggur hins vegar í útfærslunni á því hvernig gjaldinu er varið. Til þess að bregðast við þeim athugasemdum dómstólsins þarf að gera eftirfarandi breytingar á lögum um iðnaðarmálagjald nr. 134/1993:

- Skilgreina þarf með ítarlegri hætti *hvernig* gjaldinu skuli varið í þágu iðnaðarins, þ.e. til hvaða sameiginlegu þátta sem eru iðnaðinum til hagsbóta.
- Lögin þurfa að mæla fyrir um skyldur Samtaka iðnaðarins til að halda tekjum sem þangað renna vegna gjaldsins, skýrlega aðgreindum frá fjárreiðum samtakanna.
- Lögin þurfa að mæla fyrir um kerfisbundið og skilvirkt opinbert eftirlit á því hvernig samtökin nýta gjaldið í þágu iðnaðarins í landinu.

Alþingi
Erindi nr. P 138/2975
komudagur 10.8.2010

- SKIPHOLT 70
- 105 REYKJAVÍK
- ICELAND
- TEL.: +354 575 8600
- FAX: +354 575 8609
- www.mfh.is

Reykjavík 9. ágúst 2010

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald
(ráðstöfun gjaldsins 2010 og afnám þess) 661. mál.**

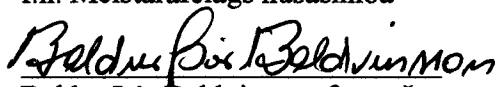
Þann 27. apríl sl. komst Mannréttindadómstóll Evrópu að þeirri niðurstöðu að íslensk lög um iðnaðarmálagjald stæðist ekki ákvæði Mannréttindasáttmála Evrópu. Dómurinn er alveg kristaltær, álagning iðnaðarmálagjalds brýtur gegn ákvæðum sáttmálans um félagafrelsi, tjáningarfrelsi og skoðanafrelsi: Íslenska ríkinu ber sem sagt að afnema lög um iðnaðarmálagjald nr. 134/1993.

Það að iðnaðarnefnd Alþingis sendi nú frá sér til umsagnar stjórnarfrumvarp til laga um iðnaðargjald (ráðstöfun gjaldsins 2010 og afnám þess) 661 mál, sýnir svo ekki verður um villst að ríkisstjórnin hyggst ekki hætta mannréttindabrotunum, og ætlar greinilega að hunsu þennan dóm hvað álagningu ársins 2010 varðar.

Umsögn Meistarafélags húsmiða um þetta framkomna frumvarp getur ekki orðið á annan veg en þann að félagið mótmælir eindregið þessari ætlun Íslensku ríkisstjórnarinnar og krefst þess að íslenska ríkið hlíti dóm Mannréttindadómstól Evrópu undanbragðalaust.

Virðingarfyllt

f.h. Meistarafélags húsmiða

Baldur Þór Baldvinsson formaður

Alþingi
Erindi nr. P 138/3029
komudagur 16.8.2010

Iðnaðarnefnd
Nefndasvið Alþingis
Alþingi v/Austurvöll
150 REYKJAVÍK

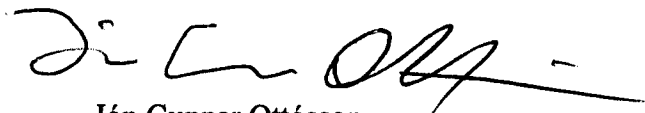
Reykjavík, 10. ágúst 2010
2010060011/42-1-1
TB
jgo/tb

Frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald

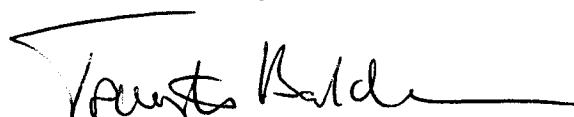
Vísað er til tölvupósts/bréfs frá Iðnaðarnefnd Alþingis, dags. 21. júní sl., þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald (ráðstöfun gjaldsins 2010 og afnám þess), 661. mál.

Náttúrufræðistofnun Íslands telur framangreint frumvarp ekki falla undir hlutverk stofnunarinnar og gerir ekki athugasemd við það.

Virðingarfyllst

Jón Gunnar Ottósson
forstjóri

Trausti Baldursson

Alþingi
Erindi nr. P 138 / 2865
komudagur 23.6.2010

ORKUSTOFNUN

Grensásvegur 9
108 REYKJAVÍK
os@os.is

Sími - 569 6000
Fax - 568 8896
<http://www.os.is>

Alþingi - Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 23. júní 2010
Tilvísun: 2010060015
Bréfalykill: 50.11
Verknúmer: 1227000

Efni: Umsögn Orkustofnunar um frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald, 661. mál.

Orkustofnun hefur borist erindi iðnaðarnefndar Alþingis, dags. 21. júní 2010, þar sem óskað er umsagnar stofnunarinnar um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 134/1993, um iðnaðarmálagjald, ásamt síðari breytingum, og um ráðstöfun gjaldsins árið 2010, 661. mál.

Orkustofnun gerir ekki athugasemdir við efni frumvarpsins.

Virðingarfyllst

Lárus Ólafsson

RÍKISSKATTSTJÓRI

Alþingi
Erindi nr. P 138/2911
komudagur 2.7.138/2911

hugavegi 166 - 150 Reykjavík - Sími 563 1100
Fax 562 4440 - www.rsk.is - rsk@rsk.is

Alþingi, iðnaðarnefnd
Kristín Einarsdóttir
Austurstræti 8
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 29. júní 2010 02-2010060825
T-ums 55/10

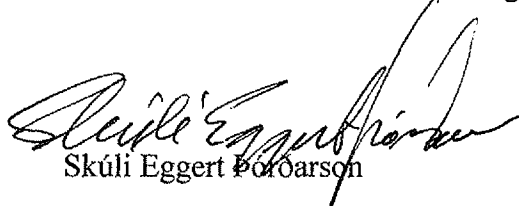
Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 134/1993, um iðnaðarmálagjald, ásamt síðari breytingum, og um ráðstöfun gjaldsins árið 2010 - 661. mál.

Ríkisskattstjóri hefur þann 21. júní 2010 móttengið tölvupóst þar sem embættinu er gefinn kostur á að veita umsögn um frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 134/1993, um iðnaðarmálagjald - 661. mál.

Í frumvarpinu kemur fram að endurskoðun á lögum um iðnaðarmálagjald sé vegna dóms Mannréttindadómstóls Evrópu frá 27. apríl 2010. En dómurinn kemst að þeirri niðurstöðu að framkvæmd laganna sé í andstöðu við 11. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu þar sem fyrirkomulag við ráðstöfun gjaldsins sé ólögmæt. Í frumvarpinu er lagt til að iðnaðarmálagjaldi sem lagt verði á 2010 vegna rekstrarársins 2009 verði ráðstafað til mennta- og nýsköpunarverkefna á sviði iðnaðar og að sú ráðstöfun verði ákveðin í fjárlögum.

Að mati ríkisskattstjóra er ekki tilefni til að gera athugasemd við efni frumvarpsins en bendir á að frumvarpið hefði þurft að verða að lögum fyrir álagningu opinberra gjalda 2010 sem fram fer í lok júlí.

Virðingarfyllst

Skúli Eggert Þorðarson

Guðrún J. Jónsdóttir

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 11. ágúst 2010

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingar á lögum nr. 134/1993, um iðnaðarmálagjald, ásamt síðari breytingum, og um ráðstöfun gjaldsins árið 2010. Mál nr. 661.

Í frumvarpinu er annars vegar lagt til að álagning iðnaðarmálagjalds verði hætt að lokinni álagningu á einstaklinga og lögaðila árið 2010 vegna rekstrarársins 2009. Samtök iðnaðarins eru sammála þessari tilhögun og hafa áður beint þeim tilmælum til iðnaðarráðherra að gjaldtökunni verði hætt í kjölfar dóms Mannréttindadómstóls Evrópu frá 27. apríl 2010.

Hins vegar er í frumvarpinu lagt til að tekjur af gjaldinu vegna rekstrarársins 2009 skuli renna í ríkissjóð en einnig að því beri að ráðstafa til verkefna á sviði menntunar og nýsköpunar í iðnaði eftir því sem nánar er ákveðið í fjárlögum. SI leggjast gegn þessari ráðstöfun teknanna. Samtökin hafa þegar skuldbundið sig til að leggja fram fé til verkefna á sviði menntunar og nýsköpunar í iðnaði þar sem gert var ráð fyrir umræddum tekjum af iðnaðarmálagjaldinu. Það er því ljóst að verði þetta frumvarp að lögum í óbreyttri mynd er alls óvíst að Samtökin geti efnt áður gefin loforð og verða að draga sig út úr umræddum verkefnum.

Með vísan til framangreinds leggja SI til að 2. gr. frumvarpsins verði felld niður þannig að 3. gr. laganna haldist óbreytt, þ.e. að tekjur af gjaldinu fyrir rekstrarárið 2009 renni til SI. Ennfremur leggja Samtökin til að sett verði skilyrði um ráðstöfun teknanna og reikningsskil í samræmi við heistu aðfinnslur Mannréttindadómstóls Evrópu, þ.e.:

1

Iðnaðarmálagjald ársins 2009 verður haldið algjörlega aðskildu í bókum SI á sérstökum reikningi.

2

Fénu verður öllu ráðstafað til tiltekinna verkefna, fyrst og fremst á sviði menntamála í þágu iðnaðarins, en þau eru:

a) Verkefni sem þegar er unnið að og skuldbindingar eru um. Þær skuldbindingar verða efndar og varið til þeirra ákvörðuðum fjármunum.

Tækniskólinn - skóli atvinnulífsins

til tækjakaupa, kennslugagna, bættrar kennsiu, hvatningar nema og kennara.

50.000.000

Háskóli Íslands**verkfræði- og náttúruvísindasvið
v/raunvísinda- og verkfræðideilda**

til tækjakaupa, kennslugagna, bættrar kennslu,
hvatningar nema og kennara.

40.000.000

Háskólinn í Reykjavík,**tækni- og verkfræðideild, tölvunarfræðideild**

til tækjakaupa, kennslugagna, bættrar kennslu,
hvatningar nema og kennara.

30.000.000

IÐNMENNT v/Iðnú bókaútgáfu

til námsgagnagerðar fyrir iðn- og starfsnám á framhaldsskólastigi.

30.500.000

Viðskiptasmiðja Kiaks

vegna náms sem gefur frumkvöðlum möguleika á að stofna ný fyrirtæki
eða koma fyrirtækjum sínum á rétta braut.

Viðskiptasmiðjan er hraðbraut nýrra fyrirtækja.

4.000.000

Hátækni- og sprotavettvangur

Vettvangurinn hefur það verkefni að vinna að eflingu- og uppbyggingu
hátækni- og sprotafyrirtækja. Að verkefninu koma fjögur ráðuneyti og
fern hagsmunasamtök úr hátækni- og sprotageiranum

7.000.000

Samtals: 161.500.000

b) Verkefni sem öll lúta að menntamálum og eflingu náms er tengist iðnaði í víðum
skilningi. Í þessu verkefni skal varið fjármunum að tiltekinni hámarksfjárhæð. Fari svo
að innheimt iðnaðarmálagjald hrökkvi ekki til skal framlagið til hvers verkefnaflokks
skert hlutfallslega.

Tilraunanámsbraut

Samstarf Tækniskólans og Reykjavíkurborgar um sérstaka

námsbraut fyrir grunnskólabörn til að kynna þeim iðn- og tækninám allt að 10.000.000

Námsefnisgerð

Styrkir til námsefnisgerðar á öllum skólastigum sem styður
sérstaklega við iðn-, tækni- verk- og raungreinar

allt að 25.000.000

Vinnustaðanám

Styrkir til fyrirtækja til að gera þeim kleift að taka
iðnnema í vinnustaðþjálfun

allt að 30.000.000

Námskypping

Nauðsynlegt er að hvetja ungt fólk til þess að hasla sér völl
í iðn-, verk- og tæknigreinum á framhaldsskóla- og háskólastigi.
Til að standa straum af gerð kynningarefnis og auglýsinga

allt að 23.500.000

Tækniskólinn - skóli atvinnulífsins

Skólinn er stærsti framhaldsskóli landsins og flaggskip iðn-, tækni-
og starfsmenntunar í landinu.

Niðurskurður á fjármagni til menntamála er skólanum þungur í

skauti enda kennsla á sviði skólans dýr. Hér er gert ráð fyrir sérstöku framlagi til rekstar skólans.

allt að 25.000.000

Samtals allt að 113.500.000

c) Verkefni sem tengist Tækniþróunarsjóði. Til þess verkefnis rennur allt það fé sem kann að innheimtast og ekki rennur til þeirra verkefna sem áður eru talin. Miðað við þær áætlanir sem fjárlög gera ráð fyrir má ætla að framlagið verði a.m.k. 25 milljónir en hugsanlegt er að það verði minna, það ræðst af hverjar verða heimtur gjaldsins.

Samtals er gerð ráð fyrir að heildarráðstöfun verði 300.000.000 sem er í samræmi áætlanir ríkissjóðs.

3

Að svo miklu leyti sem gjaldinu er varið til fyrirtækja vegna t.d. vinnustaðanáms skal þess gætt að allir greiðendur sitji við sama borð um aðgang að styrk enda uppfylli þeir almenn skilyrði.

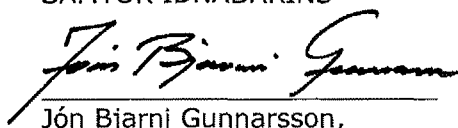
4

Ekkert af fénu rennur til rekstrar Samtaka iðnaðarins.

5

Samtök iðnaðarins skila iðnaðarráðuneytinu ítarlegri skýrslu um ráðstöfun gjaldsins. Ráðuneytið hefur eftirlit með ráðstöfun iðnaðarmálagjaldsins og gerir opinberlega grein fyrir ráðstöfun þess.

SAMTÖK IÐNAÐARINS

Jón Bjarni Gunnarsson,
aðstoðarframkvæmdastjóri

Alþingi
Erindi nr. þ 138/2993
komudagur 11.8.2010

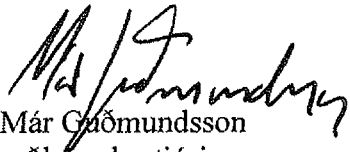
9. ágúst 2010
SI-65048

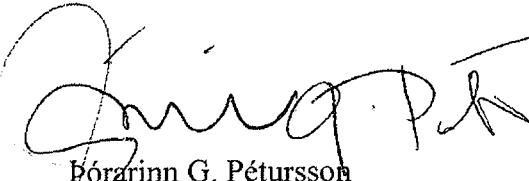
Nefndasvið Alþingis
nefndasvið@althingi.is
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald (ráðstöfun gjaldsins 2010 og afnám þess), 661. mál

Með tölvupósti dags. 21. júní 2010 óskaði Iðnaðarnefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um ofangreint frumvarp.
Seðlabankinn gerir ekki athugasemdir við efni frumvarpsins.

Virðingarfyllt
SEÐLABANKI ÍSLANDS

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Þórarinn G. Pétursson
aðalhogfræðingur

Alþingi
Erindi nr. P 138/3085
komudagur 24.8.2010

Bændasamtök Íslands
Framkvæmdastjóri
Hagatorgi Bændahöll
107 Reykjavík

SJÁVARÚTVEGS- OG
LANDBÚNAÐARRÁÐUNEYTIÐ

Skúlagötu 4 150 Reykjavík
sími: 545 8300 bréfasími: 552 1160
postur@slr.stjr.is www.stjr.is/slr

Reykjavík 6. júlí 2010
Tilv.: SLR10060223/3.1

Efni: Beiðni um upplýsingar og sjónarmið.

Hinn 27. apríl sl. kvað Mannréttindadómstóll Evrópu upp dóm í máli Varðar Ólafssonar gegn Íslandi. Ályktað verður af honum að lögbundin greiðsluskylda til svonefndra hagsmunasamtaka geti mögulega falið í sér brot á rétti manna til að standa utan félaga, sbr. 1. mgr. og 1. ml. 2. mgr. 11. gr. mannréttinasáttmála Evrópu, sbr. lög nr. 62/1994.

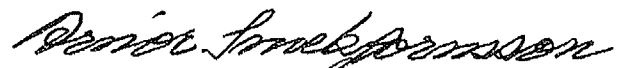
Vegna þessa dóms telur ráðuneytið eðlilegt að lög um búnaðargjald nr. 84/1997 verði tekin til athugunar, enda munu ýmiss líkindi með búnaðargjaldi og iðnaðarmálagjaldi. Við þá athugun má verulega leiðsögn fá af rökstuðningi dómsins.

Hér með er óskað eftir svo glöggum upplýsingum um ráðstöfun og meðferð búnaðargjalds sem unnt er að veita, helst um a.m.k. næstliðin fjögur ár, hjá Bændasamtökum Íslands, búnaðarsamböndum og búgreinafélögum. Þá er einnig óskað eftir sjónarmiðum þessara aðilja til þess hvort og þá með hvaða hætti geti verið rétt að mæla fyrir breytingu á lögum um álagningu gjaldsins.

Óskað er svars svo fljótt sem auðið er og helst eigi síðar en um miðjan ágúst.

Fyrir hönd ráðherra

Sigurgeir Þorgeirsson

Arnór Snæbjörnsson

Alþingi
Erindi nr. P 138/2016
komudagur 13.8.2010

Alþingi – nefndasvið,
Austurstræti 8 – 10,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 12. ágúst 2010

Efni: Frumvarp til laga um iðnaðarmálagjald - 661 mál.

Frumvarp þetta gerir ráð fyrir því að álagningu iðnaðarmálagjalds verði hætt í lok þessa árs. Lýkur þar með 35 ára sögu gjaldsins en fyrstu löggin um iðnaðarmálagjald voru sett árið 1975. Allt frá því að löggin voru sett hefur gjaldið runnið í þarfir iðnaðarsamtakanna í landinu, nú síðast til Samtaka iðnaðarins sem hafa notið þess allt frá stofnun samtakanna árið 1994. Áður nutu forverar þeirra samtaka gjaldsins.

Eins og kemur fram í athugasemdum með frumvarpinu hefur upphæð iðnaðarmálagjalds farið stigvaxandi undanfarin áratug samfara stóraukinni veltu iðnfyrirtækjanna í landinu og hefur gjaldið numið hundruðum milljóna króna undanfarin ár. Þessi háa upphæð hefur runnið nær óskipt til þess að standa straum af hagsmunagæslu fyrir fyrirtæki innan Samtaka iðnaðarins. Önnur samtök í iðnaði á borð við Meistarfélag byggingarmanna hafa í engu notið þess ekki frekar en fyrirtæki í öðrum atvinnugreinum sem hafa greitt þetta gjald í gegn um árin af þeirri starfsemi sinni sem telst til iðnaðar. Gjaldið hefur því gert Samtökum iðnaðarins og áður forverum þeirra, kleift að halda úti mjög öflugri hagsmunagæslu fyrir aðildarfyrirtæki sín allan þann tíma sem gjaldið hefur verið lagt á. Þetta hefur því veitt iðnaðinum forskot á ýmsar aðrar atvinnugreinar til að halda úti hagsmunagæslu, jafnframt því sem Samtök iðnaðarins hafa á þessum langa tíma náð að byggja upp digra sjóði sem áfram mun veita iðnaðinum forskot til að halda úti hagsmunagæslu fyrir atvinnugreinina. Atvinnugreinar á borð við verslun og þjónustu hafa ávallt þurft að fjármagna hagsmunagæslu sína með beinum félagsgjöldum og hefur því engan veginn staðið jafnfætis iðnaðinum í þessu tilliti. Samtök verslunar og þjónustu hafa margoft vakið athygli á því að það er hin eðlilega skipan mála, án þess að slíkt hafi fengið hljómgrunn hjá stjórnvöldum.

Þrátt fyrir mikla baráttu ýmissa aðila á undanförunum árum fyrir afnámi iðnaðarmálagjaldsins, tókst ekki að vinna því máli fylgi. Svo virtist sem stjórnvöldum hafi skort kjark til að stíga það skref.

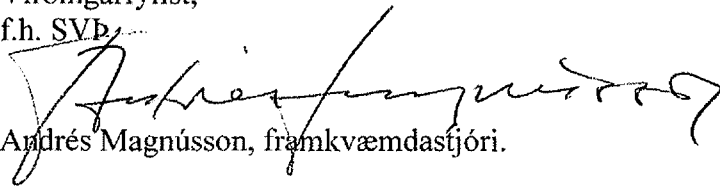
Lögmæti gjaldsins hefur tvisvar komið til kasta dómstóla og í bæði skiptin hefur meirihluti Hæstaréttar komist að þeirri niðurstöðu að lög um iðnaðarmálagjald stæðust félagafrelsisákvæði stjórnarskrárinnar og færu ekki gegn jafnræðisreglu stjórnarskrárinnar. Í kjölfarið á seinni dómi Hæstaréttar árið 2005 var málið kært til Mannréttindadómstóls Evrópu. Dómstóllinn kvað upp úrskurð sinn í mars sl. þar sem niðurstaða dómsins var sú í stuttu máli að innheimta iðnaðarmálagjaldsins með þeim hætti sem gert er á Íslandi

samrýmdist ekki því ákvæði mannréttindasáttmála Evrópu, sem lýtur að rétti manna til að standa utan félaga. Í kjölfar þeirrar niðurstöðu var það frumvarp samið sem hér er til umræðu.

Samtök verslunar og þjónustu lýsa stuðningi sínum við frumvarpið í heild sinni og telja einboðið að það verði samþykkt sem lög frá Alþingi. Samtökin vilja láta þess getið að stjórnvöld hafa á undangengnum árum sýnt algert viljaleysi til að afnema þessa gjaldtöka og stuðla með því að jafnræði skapaðist milli atvinnugreina til að halda úti hagsmunagæslu. Það er því vonum seinna að 35 ára sögu iðnaðarmálagjaldsins verði brátt lokið.

Virðingarfyllst,

f.h. SVP

Andrés Magnússon, framkvæmdastjóri.

Nefndasvið Alþingis
Iðnaðarnefnd
b/t Kristínar Einarsdóttur
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 11. ágúst 2010.

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 134/1993, um iðnaðarmálagjald, ásamt síðari breytingum, og um ráðstöfun gjaldsins árið 2010. (661. mál)

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um frumvarp til breytinga á lögum um iðnaðarmálagjald og ráðstöfun gjaldsins fyrir árið 2010.

Í ofangreindu frumvarpi er lagt til að iðnaðarmálagjald verði lagt niður og það verði síðast lagt á fyrir rekstrarárið 2009. Þessi niðurfelling kemur til vegna dóms sem féll hjá Mannréttindadómstóli Evrópu þar sem komist var að þeirri niðurstöðu að gjaldið væri í andstöðu við 11. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Einnig er niðurfelling gjaldsins í samráði við Samtök iðnaðarins, sem samkvæmt lögum um iðnaðarmálagjald hafa haft ráðstöfun gjaldsins undir höndum.

Frumvarpið gerir ráð fyrir að gjaldið fyrir rekstrarárið 2009 renni í ríkissjóð og verði ráðstafað til mennta- og nýsköpunarmála. Viðskiptaráð gerir athugasemd við þetta og leggur fram aðra tillögu vegna ráðstöfunar gjalds vegna rekstrarárs 2009.

Það gjald sem um ræðir er áætlað að sé um 420 milljónir, en óráðið er af orðum frumvarpsins með hvaða hætti eigi að ráðstafa því gjaldi. Viðskiptaráð vill taka af allan vafa og leggur til að gjaldið verði sett í einn ákveðinn málaflokk, nýsköpun. Á þeim tímum sem við lifum núna er nýsköpun ein af grunnstöðum uppbyggingar efnahags- og atvinnulífs, nýjar hugmyndir og frumkvæði er það sem mun byggja um samfélagið að nýju og glæða aftur lífi.

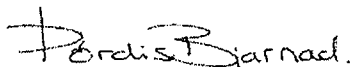
Þeir sem starfa á sviði nýsköpunar og tengjast því starfi með einum eða öðrum hætti eru flestir sammála um að öflugasta verkfæri sem til staðar er í dag fyrir sprotafyrirtæki og frumkvöðla til uppbyggingar er Tækniþróunarsjóður sem starfar undir Rannís. Sá sjóður styður að baki því nýsköpunarstarfi sem eflist með hverjum deginum. Sá vandi er þó fyrir hendi að ekki er nægilegt fjármagn til staðar í Tækniþróunarsjóði til að styrkja nema lítinn hluta þeirra verkefna sem sjóðnum berast. Iðnaðarráðherra hefur gefið fyrirlheit um að ekki verði skorið niður hjá sjóðnum, en það eru þær einu aðgerðir sem ráðherra treysti sér út í að þessu sinni. Með þeirri innspýtingu sem iðnaðarmálagjald væri fyrir sjóðinn, þó ekki væri nema þetta eina ár, myndi ómetanlegt skref geta verið tekið í stuðningi við nýsköpun. Fjárfesting í nýsköpun skilar sér aftur margfalt til baka, í aukinni atvinnu, skatttekjum til ríkissjóðs og auknum umsvifum í atvinnulífinu.

Þessi innspýting í fjármögnun Tækniþróunarsjóð gefur einnig aukið svigrúm til að tryggja til langtíma aukið fjármagn í sjóðinn. Þetta er einnig í fullu samræmi við áætlanir ofangreinds frumvarps um ráðstöfun gjaldsins, aðeins væri verið að skýra enn frekar hvert það skuli renna, í stað óskilgreindra málaflokka.

Viðskiptaráð leggur því til að frumvarpið nái fram að ganga þó með þeirri breytingu að iðnaðarmálagjald fyrir rekstrarárið 2009 verði látið renna til Tækniþróunarsjóðs.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái fram að ganga en að gerðar verði ofangreindar breytingar.

Virðingarfyllt,

Þórdís Bjarnadóttir
Lögfræðingur
Viðskiptaráð Íslands